

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO KULTURA SISTEMAREN LEGE-PROIEKTUAREN ARAU-
ERAGINAREN MEMORIA

I. JUSTIFIKAZIOA.

Euskal Kultura Sistemaren Legea egiteko, Euskadiri arau-esparru integrala eman behar zaio, denboran zehar garatu den kultura-ekosistema bat modu koherentean ordenatzeko gai dena, sektore-esparru autonomoen bidez eta zati batean elkarren artean deskonektatuak izan dituen. Orain arte, kultura-garapena arau espezifiko bidez egituratu da —Kultura Ondarearen 6/2019 Legea, Museoen 7/2006 Legea edo Liburutegien 11/2007 Legea—, eta, aurrerapen esanguratsuak ahalbidetu badituzte ere, sare zatikatu bat sortu dute, gainjartze, arrakala eta desberdintasunekin.

Lege berriak sakabanatze hori gaingitu nahi du, printzipio komunak, kultura-eskubideak, erakunde-bermeak, materialak, ekonomikoak eta juridikoak ezarriko dituen esparru bateratu bat sortuz, eta Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistema antolatzeko eta funtzionatzeko egitura argia ezarri. Horrela, sorkuntza, kudeaketa eta ekoizpen artistiko eta kulturalaren garapen askea erraztu nahi da, bai eta kultura-ondarearen babesa, kontserbazioa, ikerketa, zabalkundea eta gozamena bultzatzea ere.

Ekimena UNESCOren Adierazpen Unibertsalean eta Friburgoko Adierazpenean jasotako nazioarteko estandarretan oinarritzen da, kultura giza eskubide gisa eta gizarte-kohesiorako eta garapen demokratikorako funtsezko ondasun gisa aitortzen baitute. Ildo horretan, legeak indartu egiten du pertsona guztiek kultura-bizitzan berdintasun- eta diskriminaziorik ez-baldintzetan eskuratu eta parte-hartze osoa izan dezaten bermatzeko konpromisoa.

Era berean, euskarak Euskadiko berezko hizkuntza gisa duen zentralitateak esparru juridiko sendoa eskatzen du, kultura-sorkuntza, zabalkunde eta-kudeaketaren arlo guztietan duen presentzia bermatzeko, euskal kultura-nortasunaren ardatz egituratzaile gisa duen zeregina indartuz.

Aukeraren ikuspegitik, euskal kultura-ekosistemak heldutasun maila handia lortu du azken hamarkadetan: erakundeen sendotzearen, ekipamenduen sarearen, plangintza estrategikoaren eta sektorearen profesionalizazioaren ondorioz. Hala ere, testuinguru garaikideak erronka berriak planteatzen ditu —digitalizazioa, iraunkortasuna, berrikuntza, parte-hartzea, kultura-eskubideak—, eta jauzi kualitatiboa eskatzen dute. Horrela, 2030 Agendaren konpromiso globalekin eta helburuekin bat egiten du Legeak, kultura eragile sozial eta ekonomiko gisa aitortuz.

Azken batean, Euskadiko Kultura Sistemaren Legeak administrazioen , erakundeen eta kultur eragileen arteko lankidetzak eraginkorraren oinarriak ezarri nahi ditu; haien arteko lankidetzak eta koordinazioa bultzatzea; eta, eraginkortasun maila handiagoarekin, kultura-eskubideen erabateko erabilera bermatzea Euskadiko lurralde osoan. Horrela, arauak kultura-sistema kohesionatua, irisgarria eta iraunkorra eraiki nahi du, egungo beharrei erantzuteko eta etorkizunera begira proiektatzeko gai dena.

Lege-proiektu hau Eusko Jaurlaritzaren 2026rako Arau Planaren barruan.

2026ko otsailaren 23an, Jaurlaritzako Lehenengo Lehendakariordea eta Kultura eta Hizkuntza Politikako sailburuak Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistemaren Lege Proiektua prestatzen eta izapidetzen hasteko agindua eman zuen.

Arau-inpaktuaren memoria honek bere eskumen-eremuari lotutako dekretu-proiektu honen alderdiak, arau-proiektuaren beharra eta aukera, inpaktuen azterketa, proposatutako arauaren azterketa juridikoa eta behin betiko onartzeko prozedurazko *iter*-a aztertzen ditu.

II. ESKUMENA ETA ARAU-ESPARRUA.

Lege hau emateko eskumena Euskal Autonomia Erkidegoko Autonomia Estatutuaren 10.17 artikuluan oinarritzen da, eta horrek eskumen eskusiboa ematen du kulturaren arloan, Konstituzioaren 149.2 artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe.

Beste alde batetik, 27/1983 Legeak, azaroaren 25ekoak, Autonomia Erkidego Osorako Erakundeen eta bertako Lurralde Historikoetako Foruzko Jardute-Erakundeen arteko Harremanei buruzkoak, erakunde erkideen eta Lurralde Historikoen arteko eskumen-banaketa arautzen du, eta adierazten du Autonomia Erkidegoko erakunde erkideen eskumena dela Autonomia Erkidegoari dagozkion eta aipatutako araudian Lurralde Historikoetako foru-organoei aitortzen edo esleitzen ez zaizkien gai guztiei buruzko legegintza eta betearazpena (6. artikulua). Halaber, Lurralde Historikoetako foru-organoei eskumen eskusiboa ematen die lurralde historikoaren titulartasuneko artxibo, liburutegi, museo eta arte ederrekin eta artisautzarekin lotutako erakundeen gainean, bai eta Lurralde Historikoaren intereseko kultura-erakundeak sortu eta mantentzearen gainean ere (7. artikulua).

Era berean, Euskadiko Toki Erakundeen apirilaren 7ko 2/2016 Legeak, 17 artikuluan, toki-erakundeei esleitzen die kultura eta jarduerak antolatzeke eta sustatzeko eta erabilera publikoko kultura-espazioak kudeatzeko eta babesteko eskumen zabala; baita, kultura-ondareari dagokionez, udalaren historikoa babestu, kudeatu eta kontserbatzeke eta babes-katalogo eta-plan bereziak egiteke dagokionez ere (17. eta 20. eta 21. epigrafeak).

Aurrekoa kontuan hartuta, ondorioztatu behar da Administrazio honek eskumen osoa duela egin nahi den legegintza-lana egiteko.

Araua kulturari eragiten dio, eta Lehendakariaren ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuaren 6.1.c), d) eta e) artikuluen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailak

sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta sail bakoitzaren egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituen, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailari dagokio.

Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen azaroaren 26ko 389/2024 Dekretuaren 4.2 artikuluekin bat etorriz, Sail horretako sailburuari esleitzen zaio ekainaren 30eko 7/1981 Legearen 26 eta 28 artikuluetan ezarritako eskumenak baliatzea, Jaurlaritzaren Legeari buruzkoa, bai eta Lehendakariaren ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuaren arabera Sailari dagozkion eginkizun eta jardun-arloen eremuan indarrean dagoen legeriak esleitzen dizkionak ere, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailak sortu, ezabatu eta aldatzeko eta horien egitekoak eta jardun-arloak zehazteari buruzkoa.

Hala, Jaurlaritzari buruzko ekainaren 30eko 7/1981 Legearen 26.8 artikulua ezartzen du kontseilariari dagokiela beren sailaren arloan administrazio-xedapen orokorrak ematea.

Lehen aipatutakoarekin bat etorriz, Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko sailburu titularrari dagokio prozedura hasteko agintzeko eskumena.

III. ARAUAREN XEDEA ETA HELBURUAK.

Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistemaren Legearen helburu nagusia da Euskal Kultura Sistema osatzen duten elementu guztiak ordenatu eta arautzeko arau-esparru integrala sortzea. Esparru horren barruan sartzen dira bai sistemaren antolaketa eta funtzionamendua, bai eta sorkuntza, kudeaketa eta arte- eta kultura-sorkuntzaren, kudeaketaren eta-ekoizpenaren garapen askea bermatzeko beharrezkoak diren berme instituzional, material, ekonomiko eta juridikoak ere. Era berean, Legearen xedea da Euskadiko kultura-ondarea babestea, kontserbatzea, zaharberritzea, ezagutzea, ikertzea, zabaltzea eta gozatzea bultzatzea, bai eta kultura-bizitzan berdintasun- eta diskriminaziorik ez-baldintzetan sartzea eta parte hartzea sustatzea ere.

Kultura Sistema herri-administrazioen multzo antolatu eta koordinatua da, eta kultura-arloan esku hartzen duten erakunde, eragile eta pertsonekin batera osatzen da. Harreman-arkitektura gisa ulertzen da, eta sare, ekipamendu, baliabide eta kultura-politikak artikulatzen ditu, Euskadiko lurralde-, gizarte- eta kultura-kohesioa indartzeko.

Helburuei dagokienez, sistema osatzen duten eragileen arteko lankidetzak, lankidetzak eta koordinazioa bultzatzeko oinarriak ezartzen ditu Legeak, pertsona guztiei kultura-eskubideen egikaritzak osoa bermatzeko, berdintasun-, diskriminaziorik eza, eraginkortasun- eta efizientzia-irizpideen arabera. Bere helburu espezifikoaren artean honako hauek sartzen dira: herritar guztien kultura-eskubideak bermatu eta indartzea; euskararen zentralitatea bermatzea, Euskadiko berezko hizkuntza gisa, kulturaren arlo guztietan; kultura-aniztasuna sustatzea, hau da, gizartean transmititzen diren ezagutza, sinesmen, tradizio eta balioen adierazpen dinamiko gisa ulertuta; iraunkortasunean, gizarte-kohesioan eta aukera-berdintasunean oinarritutako kultura-eredua bultzatzea; euskal kultura-sektorearen ezaugarri izan den zatiketaedo antolaketa-koordinazioa indartzea.

Legeak, argitzen duenez, ez du administrazio-egitura berririk sortzea ekarriko, baizik eta lehendik dauden erakundeen eraginkortasuna eta eraginkortasuna hobetzeko baldintza juridikoak optimizatu nahi dituela. Era berean, erabat errespetatzen du kultura-eremuari lotutako administrazio publiko eta erakunde guztien eskumen-autonomia, araudia eta funtzionala.

Laburbilduz, legeak Euskal Kultura Sistema kohesionatua, bermatzailea eta harremanekoa sendotzea du helburu, kulturarako sarbide-berdintasuna eskaintzeko, ondarea babesteko, euskarari oinarritutako kultura-nortasuna indartzeko eta gaur egungo erronkei aurre egiteko, gobernantza koordinatu eta jasangarri baten bidez.

IV. ARAUA ONARTZEKO BEHARRA ETA AUKERA.

Euskal kultura ekosisteman, gaur egun, arlo espezifikoak arautzen dituen arau-multzo bat (aitutza, museoak, liburutegiak, artxiboak) bada, baina ez kultura-sistema bere osotasunean ordenatzen duen arau orokor bat.

Legeak jauzi kualitatiboa emateko bokazioa du, kultura eragile sozial eta ekonomiko gisa sendotuz, eta egungo hiru erronka nagusiekin bat egiteko: digitalizazioa, iraunkortasuna eta kultura eskubideak. Gaur egun dagoen araudiak ez du sistemaren koherentzia eta integrazioa bermatzen. Arau-aukera 2019-2022 Kultura Plana eta Kultura 2028 Plan Estrategikoa bezalako aurretiazko tresnak egotean oinarritzen da, eta, dagoeneko, goi-mailako esparru baten beharra aurreikusten dute.

Era berean, nazioarteko erreferentziek —UNESCO (Agenda Kultura 2030), Europar Batasuna eta legeria konparatua— erakusten dute joera garaikidea kultura-sistemaren lege-markoa onartzea dela, proiektuaren egokitasuna berretsiz.

Lege honek kultura sistemaren kategoriara igo nahi du, eta funtsezko beste sistema batzuekin parekatu nahi du, hala nola hezkuntzan edo osasunean. Horrela, arau-proiektua egitea Administrazioaren beharrezko jardura dela uste da, eta ez dagoela beste erregulazio-aukerarik lege-proiektu hau onartzeaz bestelakorik.

V. ERREGULAZIO-AUKERAK ETA EZ-ARAUTZAILEAK.

Sektoreko erregulazioekin jarraitzea (ondarea, museoak, artxiboak) ez da arau orokor baten alternatiba, zatiketa handiagoa eta koordinazio eta koherentzia falta izateko arriskua egongo litzatekeelako.

Bestalde, baztertu egin da lege sektorialak aldatzeko bidea, hutsune sistemikoa konpontzen ez dutelako. Era berean, baztertu egiten da lege-mailarik gabeko plangintza-tresnen bidez arautzea, ez baitute indar loteslerik.

Horregatik guztiagatik, alternatiba eraginkor bakarra Euskadiko Kultura Sistemaren Lege Proiektua onartzea da.

VI. INPAKTUEN ANALISIA.

a) Eragina arau-ordenan.

Euskadiko Kultura Sistemaren Lege Proiektua onartzeak ordenamendua berritzen du, kultura-gobernantzako esparru sistemikoa eratzen duelako, indarrean dagoen eskumen-banaketa aldatu gabe eta dagoen araudi sektoriala indargabetu gabe. Sisteman integratutako administrazioen arau-, antolaketa- eta funtzio-autonomia zehatz-mehatz errespetatzen du legeak, eta printzipio komunak, koordinazio-organoak eta baliabide funtzionalak artikulatzera mugatzen da. Beraz, indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren eragina ez da existitzen.

b) Eragina aurrekontu-ordenan.

Proposatutako araua onartzeak ez du esan nahi gastu publikoa nabarmen handituko denik. Ez du zuzeneko aurrekontuetan eraginik. Legeak ez du administrazio-egitura gehigarriarik sortzen; lehendik daudenak sendotu eta ordenatzen ditu, eta, beraz, ondorio nagusiak plangintza-, koordinazio- eta jarraipen-lanekin lotzen dira, gehienak egiten diren zereginekin (Kultura Plana eta plan operatiboak egitea, Kulturaren Euskal Kontseilua/HAKOBaren funtzionamendua...).

c) Administrazio-kargen ikuspegitik inpaktua.

Proposatutako araua indarrean jartzearen ondorioz, ez administrazio-karga handirik. Legeak ez du betebeharrak formal berririk ezartzen, eta ez da aurreikusten baliabide material edo giza baliabide espezifiko erantsiak ematea beharrezkoa denik.

d) Euskararen erabileraren normalizazioan duen eragina.

Hizkuntza-inpaktua oso positiboa eta estrategikoa da. Legeak euskarak kultura-hizkuntza gisa duen zeregina indartzen du, eta bere presentzia sustatzen du sorkuntzan, ekoizpenean, banaketan, erakusketan, espazio digitaletan, ekipamenduetan eta nazioarteko proiektzioan, arreta berezia jarritz euskaraz garatutako kultura belaunaldien arteko transmisioan. 5 artikuluek euskara kultura-bizitzaren berezitasunaren balio gisa aitortzean du eragina. Artikulu horren arabera, Kultura Sistema osatzen duten entitateek modu aktiboan lagunduko diote hizkuntza-politikaren arloan eskumena duen sailari, euskararen babes, ikerketa, transmisio, biziberritze, ezagutza eta erabilerara bideratutako neurriak eta baliabideak ezartzeko, Euskal Herriko kultura-ondarea eta komunitate-aktiboa den neurrian. 12 artikuluek euskarak euskal kulturaren duen zentralitatea azpimarratzen du, eta ezartzen du Kultura Sistema osatzen duten entitateek beharrezko neurriak eta baliabideak ezarriko dituztela beren presentzia, ezagutza, transmisioa eta zabalkundea, ikusgarritasuna eta kultura-eremu guztietan duten erabilera sustatzeko, sustatzeko eta bultzatzeko.

e) Gizarte-, gazteria- eta haur eta nerabezaroko eragina.

Arauaren eragin soziala oso garrantzitsua eta aldekoa da, oro har, eta, bereziki, haurren, gazteriaren, adinekoen eta kolektibo ahulen parte-hartze kulturala indartuko du. Legeak kultura-eskubideak blindatuko ditu (sarbidea, parte-hartzea eta sorkuntza), berdintasun-baldintzetan eta diskriminaziorik ezaren baldintzetan, kultura- eta hizkuntza-aniztasuna eta-aniztasuna indartzen ditu, eta lurralde-kohesioa lehenesten du, mapa eta ekipamendu-sareen, publiko berrientzako programen eta kultura-bitartekaritzaren bidez. Horrek hiri- eta landa-eremuen arteko kultura-ekitate handiagoa eta kolektibo kalteberak hobeto inklusioa eragiten du.

f) Ingurumen-inpaktua.

Arauak ez du berez aktibatzen, ingurumen-ebaluazio estrategikoa. Nahiz eta, printzipio orokorretan, arauak ingurumena babestea ezartzen duen, antolaketa- eta programa-izaera dela-eta, legeak ez du ingurumen-inpaktu esanguratsurik zabaltzen, hala ere, bere plangintza-aginduek iraunkortasun-printzipioak (Agenda 2030, GJH, ekonomia zirkularra) eta kultura-ekipamenduetara bideratzen dituzte energia-eraginkortasunera, hondakinen kudeaketara eta mugikortasun iraunkorrera, ingurumen-ebaluazioari buruzko euskal eta estatuko araudiarekin bat badatoz.

g) Irisgarritasun unibertsala.

Proiektatutako arauak eragin positiboa izan dezake herritarren irisgarritasun unibertsalerako eskubidean. Irisgarritasun unibertsala, desgaitasuna duten pertsonen eskubideei eta haien gizarteratzeari buruzko Lege Orokorraren Testu Bategina onartzen duen azaroaren 29ko 1/2013 Legegintzako Errege Dekretuaren arabera, ingurune, prozesu, ondasun, produktu eta zerbitzuek bete behar duten baldintza da, bai eta objektuak, tresnak ere, pertsona guztientzat ulertterazak eta erabilgarriak izateko, segurtasun- eta erosotasun-baldintzetan eta ahalik eta modu autonomo eta naturalenean.

Beraz, irisgarritasun unibertsalaren ikuspegia zeharka integratzen da: informazio eta zerbitzu kultural eskuragarriak (dimentsio digitala barne), programazio inklusiboa eta ekipamendu eta ekitaldietako oztopoak ezabatzea. Sistemako erakundeek bat egin beharko dute irisgarritasun-araudiarekin eta eduki eta zerbitzu digitaletan indarrean dauden estandar publikoekin, eta, horrela, sarbide eraginkorreko eskubidea indartu beharko dute.

h) Eragina enpresa txiki eta ertainetan.

Legeak kultura-ETeen ekosistema bultzatzen du, egonkortasun instituzionala (plangintza eta koordinazioa), gardentasuna eta sare, ekipamendu eta datuetarako sarbide hobea (Behatokia) ematen dituenen. Enpresei karga material berririk ez ezartzean, inpaktu garbia positiboa edo neutroa da.

Beraz, beharrezkotzat jotzen da Euskal Autonomia Erkidegoko Ekintzaileei eta Enpresa Txikiari Laguntzeko ekainaren 28ko 16/2012 Legearen 6 artikuluan aurreikusitako enpresa-inpaktuaren txostena egitea.

i) Eragina generoaren arabera.

Gobernu Kontseiluaren 2012ko abuztuaren 21eko Erabakiaren arabera, generoaren araberrako eraginaren aurretiazko ebaluazioa egiteko eta desberdintasunak ezabatzeke eta emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzeko neurriak hartzeke zuzentaruak onartzen dira.

Lege-proiektuaren memoria ofizialarekin batera genero-inpaktuari buruzko azterlan xehatua egin behar dela azpimarratu behar da, baina, hala ere, azpimarratu behar da lege-proiektu hori, bere printzipio orokorretan, genero-arrazoiengatikotratu- eta aukera-berdintasunaren defentsak bultzatzen duela. Ildo horretan, berdintasun-neurri aktiboak biltzen ditu programazioan, emakume sortzaileen presentzian, erabaki-organoetan eta artelanak kontratatzean eta eskuratzean.

VII. ARAUAREN EDUKIA.

a) Erregulazio onaren eta arau-kalitatearen printzipioak

Lege-proiektua Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129 artikuluan eta Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 4 artikuluan jasotako araugintza onaren eta kalitatearen printzipioetara egokitzen da.

Beharrezko araua da, euskal kultura-ekosistemaren egiturazko arazo bati zuzenean heltzen baitio: administrazioen, sektoreen eta kultura-eragileen artean dagoen arau-, antolaketa- eta eskumen-zatiketa. Zioen Azalpenak berak aitortzen du indarrean dagoen kultura-ordenamendua "artxipelago arauemailea" dela, non kultura-printzipio handiak desagertu egiten diren eta politika publikoen aplikazio koherentea zailtzen den. Gainera, autonomia-, foru- eta toki-erakundearen arteko eskumenak sakabanatzeak, kultura-sektorearen konplexutasunarekin eta dinamismoarekin batera, kulturarako sarbidean desberdintasunak eta kultura-eskubideak benetan erabiltzeke oztopoak sortzen ditu. Legea beharrezkoa da muga horiek gainditzeko aukera ematen duelako esparru bateratu baten bidez, definizioak, printzipioak, gobernantza-egiturak eta betebeharrak partekatuak ezartzen dituen, betiere erakunde bakoitzaren eskumen-autonomia errespetatuz.

Legea eraginkorra da arkitektura koordinatua eta harremanekoa sortzen duelako, administrazioen, erakunde publikoen, eragile pribatuen eta kulturako eragile pribatuen eta profesionalen arteko lankidetzak, lankidetzak eta koordinazioa modu egonkorrean artikulatzeko gai dena. Horretarako, tresna operatiboak aitortzen ditu—hala nola Kultura Plana, oinarritzko plan operatiboak, zerbitzu-gutunak—, kultura-politikak modu sistematikoan eta datuetan oinarrituan planifikatu, gauzatu, ebaluatu eta doitzeko aukera ematen dutenak. Diseinu horrek burokrazia gehiago sortzen ez duen sistema bat finkatzen du, baizik eta dauden baliabideak optimizatzen ditu, kultura-gastuaren eraginkortasuna hobetzen du eta kultura—euskaraz garatutakoa barne— politika publikoen erdigunean egotea bermatzen du. Gainera, Legeak kultura-eskubideak indartzen ditu, sektorearen jasangarritasun ekonomiko eta soziala bultzatzen du, eta betebeharrak esplizituak ezartzen ditu berdintasuna eta diskriminaziorik eza

ziurtatzeko, kultura-sistema zuzenagoa, kohesionatuagoa eta sendoagoa sendotzeko tresna eraginkorra bihurtuz.

Gainera, proportzionala da, ez duelako beharrezkoak ez diren betebeharrak ezartzen, eta, aldi berean, segurtasun juridikoa eta gardentasuna ematen dizkio ordenamenduari, ordenamendua aplikatzeko ezinbestekoak diren xedapen guztiak biltzen baititu.

Segurtasun juridikoaren printzipioaren arabera, arauak arlo horretan eragina izan dezakeen gainerako ordenamendu juridikoarekin koherentzia dagoela zaindu da.

b) Arauaren egitura eta edukia.

Lege-proiektua hamar titulutan, hiru xedapen gehigarritan eta azken xedapen batean egituratzen da.

I. Titulua Legearen xedeari buruzkoa da. Gainera, aipatutako arau-esparruak ez dio eragingo Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistema osatzen duten erakundeen eskumen-, arau- eta funtzional-autonomiari.

II. Titulua eremu subjektiboari buruzkoa da, eta Sistemaren konfigurazioa ezartzen du.

III. Tituluak erakunde kideetako erakundeen printzipioak eta betebeharrak arautzen ditu.

IV. Titulua euskarazko kulturen oinarritzen da. Horrela, euskarak euskal kulturen duen zentralitatea nabarmentzen da, Euskadiko berezko eta jatorrizko hizkuntza gisa eta bere kultura-ondarearen funtsezko zati gisa.

V. Titulua Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistemaren lankidetzak, lankidetzak, koordinazio-, komunikazio- eta aholkularitza-organoei buruzkoa da, eta bereziki arautzen ditu Kulturaren Euskal Kontseilua eta haren kide anitzeko funtzionamendu-organoak, zehazki, HAKOBA Kulturako Herri Administrazioen Koordinazio Batzordea eta Osoko Bilkura.

VI. Tituluan Euskal Autonomia Erkidegoko Kultura Sistemaren bitarteko funtzionalak arautzen dira, zehazki, Kultura Plana, kulturako oinarritzko plan operatiboak eta zerbitzu-gutunak edo antzeko dokumentuak.

VII. Titulua kultura-ekipamendu eta instalazioetan eta dagozkien mapetan eta sareetan oinarritzen da.

VIII. Titulua Sistemaren baliabide ekonomikoez eta langileez arduratzen da. Ildo horretan, kultura-jardueretara eta zerbitzuetara bideratutako aurrekontu-baliabideek euskal kultura-sektorearen iraunkortasuna eta garapena eta horren funtzionamendu eraginkor eta eraginkorra ahalbidetu behar dutela adierazi du.

IX. Titulua kultura-sektorearen eraldaketa digitalaren erronkari ekiten dio, fase eta prozesu guztietan.

Bere azken Titulua, X. titulua, kultura-eskubideen babesari buruzkoa da. Arartekoa da, Legean ezarritako kultura-eskubideen defentsa zainduko duen erakundea.

Hiru xedapen gehigarri —Finantzaketari buruzko azterlana, Kultura Zerbitzuen Euskal Gutuna eta Jardunbide Egokien Gida— eta indarrean sartzeko azken xedapen bat itxi egiten dute araua.

VIII. TRAMITAZIOA.

XOEPLk autonomia-erkidegoko erakunde erkideek xedapen orokorrak egiteko administrazio-prozedura arautzen du, Gernikako Estatutuaren 10.2 artikulutik eratorritako tituluek (autogobernu-erakundeen antolaketa, araubidea eta funtzionamendua) eta 10.6 artikulua (zuzenbide substantiboaren eta euskal antolaketa propioaren berezitasunetatik eratorritako administrazio-prozedurako arauak) bat egiten dute eskumen-jardunean.

Era berean, xedapen orokorrak egiteko prozesuan, kontuan hartu behar da Gobernu Kontseiluaren 2017ko abenduaren 12ko Erabakia, xedapen orokorrak aplikatzeari buruzko jarraibideak onartzen dituenak.

XOEPLren 5.1 artikuluan eta Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 8.1 artikuluan xedatutakoa betez, Lege-proiektua modu elebidunean idatziko da publizitate ofizialerako. Helburu horrekin, erabilitako sistema honako hau izango da: IVAPeko Itzultzaile Zerbitzu Ofizialak (IZO) testua itzultzea, 2013ko maiatzaren 14ko Gobernu Kontseiluaren Erabakian(ii) arau-xedapen orokorrak elektronikoki izapidetzeko aplikazio informatikoaren erabiltzaile-eskuliburuan(i) aurreikusten den bezala, XOEPLren 4j, 5, 14.3, 14.5 eta 27.3 artikuluetan lege, lege-dekretu, dekretu edo agindu forma hartzen duten xedapen orokorrak elebidun egiteko neurriak onartzen dituenak.

Lege-proiektua XOEPLn eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 133 artikuluan aurreikusitakoaren arabera egingo da, herritarrek lege-mailako arauak eta erregelamenduak egiteko prozeduran parte hartzeari dagokionez.

Lege-proiektuaren testua idazteko, kontuan hartuko dira lortu nahi diren helburuetara ondoen egokitzen diren aukerak, eta, hala badagokio, aurreikusitako erregulazioaren egokitasuna eta legezkotasuna bermatzeko eskatzen diren kontsulten eta txostenen emaitza.

Proiektua idatzi ondoren, Jaurlaritzako Lehenengo Lehendakariordea eta Kultura eta Hizkuntza Politikako sailburuak onartu beharko du alde aurretik.

XOEPLren 17 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, entzunaldi- eta informazio publiko-izapideak herritarren eskubide eta interes legitimoek zuzenean eragiten badie. Hori dela eta, 6/2022 Legearen 17 artikuluan aurreikusitako entzunaldi eta informazio publikoaren izapidea egingo da: ondarearen arloko hainbat erakundek eta elkarteek, kultura sustatzeko esparruko erakunde eta elkarteek eta Kulturaren Euskal Kontseiluak beren ekarpenak egin ahal izan ditzaten.

Era berean, prozeduran parte emango zaie aurreikusitako erregulazioak zuzenean eragin diezaiekeen autonomia-erkidegoko administrazioei, XOEPLren 18 artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

Nahitaezko txosten hauek eskatuko dira:

- a) Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzaren txostena, xedapen orokorrek euskararen erabileraren normalizazioan duten eraginari eta hizkuntza-gaietan indarrean dagoen araudira egokitzeari buruzkoa, azaroaren 6ko 233/2012 Dekretuan (xedapen orokorrak egiteko prozeduran euskararen erabileraren normalizazio-ikuspegia txertatzeko araubidea ezartzen duena) xedatutakoa betetzeko.
- b) Herritarrei Arreta emateko eta Zerbitzu Digitalak Emateko Zuzendaritzaren txostena, Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 317/2024 Dekretuaren 21.1.c) artikulua arabera.
- c) Kontrol Ekonomikoko Bulegoaren ekonomiaren eta arauen kontrolari buruzko txostena, honako hauetan ezarritakoaren arabera: (i) Euskal Autonomia Erkidegoko Ekonomia Kontrolari eta Kontabilitateari buruzko Legearen testu bategina onartzen duen urriaren 19ko 2/2017 Legegintzako Dekretuaren 25. artikulua; (ii) Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren barneko ekonomiaren kontrola eta kontabilitatea garatzen dituen urriaren 31ko 464/1995 Dekretua; (iii) XOEPLren 23. artikulua; eta (iv) Ogasun eta Finantza Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urriaren 29ko 313/2024 Dekretuaren 7.a) artikulua.
- d) Enpresen eraketan, abiatzean eta funtzionamenduan izandako eragin-txostena, Euskal Autonomia Erkidegoko Ekintzaileei eta Enpresa Txikiari Laguntzeko ekainaren 28ko 16/2012 Legearen 6 artikuluan aurreikusitakoaren arabera.
- e) Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Kontseiluaren txostena, Ekonomia eta Gizarte Kontseiluari buruzko maiatzaren 17ko 8/2012 Legearen 3 artikuluan jasotakoaren arabera.
- f) Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoaren irizpena, Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoaren azaroaren 24ko 9/2004 Legearen 3 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Lege-proiektua izapidetzen amaitu ondoren, eta Gobernu Kontseiluak onartu aurretik, prozedura osoaren memoria labur bat egingo da, XOEPLren 24.2 artikuluan adierazitako edukiarekin, egingako aurrekariak eta izapideak adieraziz.

Lege-proiektuaren publizitateari dagokionez, Jaurlaritzaren Idazkaritzako eta Legebiltzarrarekiko Harremanetarako zuzendariaren maiatzaren 20ko 54/2025 Ebazpenaren eranskinean xedatutakoaren arabera, arau-xedapen orokorrak egiteko prozedura izapidetzeko oinarritzko eredia onartzen duen Erabakia argitaratzea xedatzen duena, xedapen orokorrak egiteko prozedurari buruzko ekainaren 30eko 6/2022 Legearen arabera, hasiera-agindua Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioaren egoitza elektronikoko iragarki-taula elektronikoan argitaratu da.

Era berean, aldez aurreko onarpen-agindua eta proiektuaren testua Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioaren egoitza elektronikoko iragarki-taula elektronikoan ere argitaratuko dira.

Era berean, Gobernuari buruzko ekainaren 30eko 7/1981 Legearen 64 artikulua arabera, lege-proiektu hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratuko da.

Azkenik, instrukzio-organoari dagokionez, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen azaroaren 26ko 389/2024 Dekretuan aurreikusitakoarekin bat etorritik, Sail honetako sailburuari esleitzen zaizkio Jaurlearitzari buruzko ekainaren 30eko 7/1981 Legearen 26. artikuluan ezarritako eskumenak, bai eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta sail bakoitzaren egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituen Lehendakariaren ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuaren arabera Sailari dagozkion egiteko eta jardun-arloetan indarrean dagoen legeriak esleitzen dizkionak ere.

Gasteizen, sinadura elektronikoaren datan.

Andoni Iturbe Amorebieta
Kultura sailburordea